

Subsidiabiliteit van landbouwareaal / 1.02.2016

Een correcte aangifte van uw bedrijfsareaal is essentieel. In deze fiche wordt duiding gegeven over de basisbegrippen landbouwareaal, landbouwactiviteit, minimumactiviteit, landbouwperceel en subsidiabele oppervlakte. Daarnaast wordt een schematisch overzicht gegeven van welke gronden en landschapselementen behoren tot het landbouwareaal en welke niet.

Wat is een 'landbouwareaal'?

Een landbouwareaal is om het even welke grond die wordt gebruikt als bouwland, als blijvend grasland en blijvend weiland, of voor blijvende teelten.

Wat is een 'landbouwactiviteit' en wat houdt de 'minimumactiviteit' in?

Een landbouwactiviteit is:

- landbouwproducten produceren, fokken of telen, inclusief het oogsten, het melken, het fokken van dieren, en het houden van dieren voor landbouwdoeleinden;
- een landbouwareaal in een staat houden die begrazing of teelt mogelijk maakt zonder dat daarvoor voorbereidende activiteiten nodig zijn die verder gaan dan activiteiten op basis van de gebruikelijke landbouwmethoden en -machines = braakliggend land met minimumactiviteit;
- een minimumactiviteit verrichten op landbouwarealen die in een voor begrazing of teelt geschikte natuurlijke staat worden behouden = natuurlijk grasland met minimumactiviteit.

De minimumactiviteit voor braakliggend land bestaat uit elk van de volgende maatregelen:

- het jaarlijks (voor 1 oktober) maaien, waarna het maaisel moet blijven liggen EN;
- het tegengaan van verbossing door houtopslag te beperken. Dit betekent dat verbossing door houtachtige gewassen die hoger zijn dan anderhalve meter moet voorkomen worden door te maaien of door een andere geschikte beheersmaatregel toe te passen.

De verplichting om het maaisel te laten liggen geldt niet wanneer de landbouwer aan de hand van een (gebruiks-) overeenkomst kan aantonen dat het afvoeren van het maaisel om ecologische redenen noodzakelijk is¹.

De minimumactiviteit voor natuurlijk grasland bestaat uit één van de volgende maatregelen:

- het jaarlijks (voor 1 oktober) maaien, waarna het maaisel wordt afgevoerd² OF;
- het laten begrazen van de percelen door runderen, schapen, geiten of hertachtigen.

Wat is een 'landbouwperceel'?

Een landbouwperceel is een aaneengesloten stuk grond dat door een landbouwer is aangegeven en dat niet meer dan één enkele teelt omvat of dat wordt begrensd door een agromilieumaatregel of beheerovereenkomst.

De minimumgrootte van een landbouwperceel dat aangegeven mag worden en waarvoor betalingsrechten aangevraagd kunnen worden, bedraagt 0.01 hectare.

Wat is een 'subsidiabele oppervlakte'?

Een subsidiabele oppervlakte is:

- ieder landbouwareaal van het bedrijf dat wordt gebruikt voor een landbouwactiviteit; of
- beboste gebieden die vallen onder het 'Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO)'.

Tijdelijke niet-landbouw gerelateerde activiteiten op een subsidiabel landbouwperceel of een deel ervan wijzigen de subsidiabiliteit van het perceel niet als aan de onderstaande voorwaarden is voldaan:

- de activiteiten op het perceel zijn tijdelijk van aard en duren in totaal, al dan niet aaneensluitend, niet langer dan drie maanden van het kalenderjaar in kwestie;

¹ Een "(gebruiks-)overeenkomst" is een schriftelijke overeenkomst die een landbouwer sluit met een overheid, vereniging of rechtspersoon, met het oog op het realiseren van milieu- of natuurdoelstellingen op grasland of bouwland waarop de overeenkomst betrekking heeft. Het kan onder meer gaan om een overeenkomst met een gewestelijke overheid (het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap voor Natuur en Bos, ...) of met lokale overheden zoals gemeenten en provincies. Het kan ook gaan om een overeenkomst met een vereniging of rechtspersoon, zoals bijvoorbeeld een natuur- of milieuorganisatie (Natuurpunt, de Regionale Landschappen, ...). Een landbouwer moet de overeenkomst ten allen tijde kunnen voorleggen bij controles.

² In afwijking van het eerste lid geldt een tweejaarlijkse maaiverplichting op natuurlijke graslanden waarop een beheerovereenkomst van toepassing is.

- op het perceel kan na elke niet-landbouw gerelateerde activiteit opnieuw een landbouwactiviteit uitgeoefend worden.

Welke types arealen bestaan er en welke moet u aangeven in uw verzamelaanvraag?

Een actieve landbouwer moet jaarlijks alle landbouwpercelen op het bedrijf, alsmede niet-landbouwareaal waarvoor steun wordt aangevraagd, aangeven in de verzamelaanvraag.

Onderstaand schema geeft een overzicht van de gronden die al dan niet tot het bedrijfsareaal of tot het landbouwareaal behoren.

Bedrijfsareaal		Niet-landbouwareaal	Geen bedrijfsareaal
Landbouwareaal (bouwland, blijvend grasland, permanente teelten)			
Subsidiabel	Niet subsidiabel		
Gronden met productie Braakliggend land met minimumactiviteit Natuurlijke graslanden met minimumactiviteit	> 100 bomen/ha	Heide	Tuinen
	Braakliggend land zonder minimumactiviteit	Tuin met hoogstamboomgaarden	Niet-begraasde dijken en bermen
	Natuurlijke graslanden zonder minimumactiviteit	Begraasde niet-landbouwgrond	Niet-begraasde parken
Gronden met ≤ 100 bomen/ha (indien het over geïsoleerde fruitbomen gaat die geregeld een oogst opleveren geldt er geen maximale densiteit van bomen)	Kerstbomen	Gronden waarop bedrijfsgebouwen staan die niet gebruikt worden voor de teelt van gewassen en gronden van de omliggende niet-bebouwde delen van het landbouwerf	Niet-begraasde openbare plaatsen
	Container- en substraatteelt		Gazons
Landschapselementen gelegen op subsidiabel areaal: poelen ≤ 0,10 ha houtkanten ≤ 10m breed akkerranden ≤ 20m breed hagen ≤ 2m breed sloten ≤ 2m breed geïsoleerde bomen bomenrijen bomengroepen ≤ 0,01ha hoogstamboomgaarden			Vlaamse lijst van niet-subsidiabele gronden: volkstuintuinen safety zones/landingsbanen begraasde bermen begraasde parken begraasde openbare plaatsen grondstroken die langs waterlopen, wegen, bossen, serres en gebouwen liggen en die niet geschikt zijn voor landbouwactiviteiten vanwege hun onverenigbaarheid met de gangbare landbouw op basis van historische achtergrond, de ligging of het gebruik ervan
	Stallen en gebouwen		
		Sloten > 6m breed	
		Hagen > 2m breed	
	Andere gebouwen	Houtkanten > 10m breed	
		Bomengroepen > 0,30ha	
		Sloten > 2m en ≤ 6m breed	Compressiepercelen
	Bomengroepen > 0,01ha en ≤ 0,30ha		Bossen (niet aangelegd onder PDPO)
			Gronden die op basis van hun ligging, historische achtergrond, beperkte beschikbaarheid voor landbouwactiviteiten of de aanwezigheid van vaste inrichtingen, onmiskenbaar en blijvend voor andere primaire doelstellingen gebruikt worden dan de landbouwactiviteit. Die primaire doelstelling sluit niet noodzakelijk uit dat landbouwers op die gronden bepaalde onderhoudswerkzaamheden of landbouw gerelateerde nevenactiviteiten uitvoeren

- Alle landbouwareaal moet u aangeven in uw verzamelaanvraag. Zowel het subsidiabele (komt in aanmerking om betalingsrechten mee te activeren) als het niet-subsidiabele areaal ;
- Het niet-landbouwareaal moet u in volgende gevallen aangeven:
 - Alle 'Stallen en gebouwen' en 'andere gebouwen' die behoren tot uw bedrijfsareaal;
 - Al uw niet-landbouwareaal dat wordt begraasd;
 - 'Heide' enkel indien u voor dit areaal steun aanvraagt (agromilieumaatregel) of wanneer dit areaal wordt begraasd;
 - 'Tuin met hoogstam' enkel indien u voor dit areaal steun aanvraagt (agromilieumaatregel);
 - 'Sloten > 2 meter en ≤ 6 meter breed' (ecologisch aandachtsgebied) moet u nooit afzonderlijk aangeven, deze maken immers deel uit van het Grootschalig Referentiebestand van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen;
 - Alle 'Bomengroepen > 0.01 hectare en ≤ 0.30 hectare' (ecologisch aandachtsgebied) liggend op of grenzend aan bouwland EN die u ter beschikking heeft;
- Alle gronden die bij de groep 'Geen bedrijfsareaal' horen mag u niet aangeven in uw verzamelaanvraag.

Aanvullende definities bij het schema in deze fiche (alfabetisch)

Term	Definitie
Akkerrand	Een strook landbouwgrond van maximaal 20 meter breed, grenzend aan bouwland
Andere gebouwen	Gebouwen, andere dan stallen, waar niet geproduceerd wordt en die niet rechtstreeks aan het erf grenzen
Berm	Een strook grond, meestal een grasstrook, die de scheiding vormt tussen wegeninfrastructuur, zoals wegen, spoorwegen, fietspaden of trottoirs, aan de ene kant en een andere vaste grens, zoals een waterloop, een talud of een eigendomsgrens, aan de andere kant
Blijvend grasland	Zie hiervoor de fiches 'Vergroening – Blijvend grasland' en 'Randvoorwaarden – Blijvend grasland'
Blijvende teelt	Niet in de vruchtwisseling opgenomen teelten van gewassen, andere dan blijvend grasland en blijvend weiland, die de grond gedurende ten minste vijf jaar in beslag nemen en die geregeld een oogst opleveren, met inbegrip van producten van kwekerijen en korte omloop hout
Bouwland	Grond die voor de teelt van gewassen wordt gebruikt of daarvoor beschikbaar is, maar braak ligt, ongeacht of die grond zich al dan niet onder een kas of onder een vaste of verplaatsbare beschutting bevindt
Braakliggend land	Bouwland waarop geen landbouwproductie plaatsvindt maar waarop ofwel een spontane vegetatie tot ontwikkeling komt (zwarte braak) ofwel een maatregel wordt genomen om de biodiversiteitsvoordelen te vergroten (aandbrengen van een faunamengsel). Percelen met gras als hoofdteelt of nateelt in de voorgaande campagne kunnen enkel als braakliggend land beschouwd worden op voorwaarde dat het grasland wordt ingewerkt voor de start van de braaklegging. Een perceel dat in de verzamelvraag is aangeduid als blijvend grasland (BG-status) kan in hetzelfde campagnejaar niet aangegeven worden als braakliggend land. Braakliggend land is slechts subsidiabel indien er een minimumactiviteit op plaats vindt
Groep van bomen	Bomen in groep met overlappende kruinen. Een groep van bomen heeft een maximale oppervlakte van 0.30 hectare
Haag of heg	Een rij bomen of struiken die vlak naast elkaar zijn geplaatst en de doorkijk en doorgang belemmeren. Een haag of heg is overal minder dan 2 meter breed
Heide	Gronden met dwergstruikenformatie, gedomineerd door struikheide of dopheide, zonder of met weinig bomen en struiken en met een doorgaans goed ontwikkelde moslaag
Houtkant	Een vrijstaande en uitgestrekte vegetatiestrook die bestaat uit struiken of uit bomen die geen doorkijk toelaten. Een houtkant is maximaal 10 meter breed
Houtwal	Een houtkant die op een verhoging ligt
Poel	Een geïsoleerd watervlak, in een natuurlijke laagte, in een uitgraving of in een geconstrueerd waterbekken dat het grootste deel van het jaar met water gevuld is en niet verbonden is met waterlopen. Een poel heeft een maximale oppervlakte van 0.10 hectare
Natuurlijk grasland	Gronden met ruige grassen, grassen met een belangrijke aanwezigheid van mossen, kruidachtige gewassen of andere weinig voedzame grassoorten, of ouder weidegras met een zekere graad van veronkruiding
Sloot	Een waterloop in een natuurlijke of aangelegde laagte, van maximaal 6 meter breed en geschikt voor afvoer van water. Waterlopen met betonnen wanden worden niet als sloot beschouwd
Stallen en gebouwen	Stallen, ongeacht hun ligging ten opzichte van het erf, en gebouwen die aan het erf grenzen en waarin niet geproduceerd wordt

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificieel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals vergroening, randvoorwaarden,... wordt beschouwd als "het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te bekomen" conform artikel 60 van verordening (EU) nr. 1306/2013. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Waar vind ik meer informatie?

Op de website van Landbouw en Visserij www.vlaanderen.be/landbouw vindt u alle recente informatie over de maatregelen, verbintenissen en voorwaarden..

Voor bijkomende informatie kan u terecht bij uw buitendienst van het Departement Landbouw en Visserij. Alle contactgegevens vindt u terug in de tabel 'Contactadressen afdeling Inkomenssteun (Departement Landbouw en Visserij) en andere beheerdiensten' op de webpagina '[Tabellen](#)'.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches /website is opgenomen.